

УДК 339.342

Софія Леонова, асистент

Національний університет “Львівська політехніка”, Україна

КРЕАТИВНІСТЬ ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Анотація. Розглядається креативність як чинник професійного саморозвитку особистості, що потребує безперервного формування цілісної системи професійних знань і умінь у кожного працівника відповідно до цілей підприємства, постійно змінних в залежності від вимог ринку

Ключові слова: креативність, саморозвиток особистості, знання, мотивація

Sofiya Leonova

CREATIVITY FACTOR IN PROFESSIONAL SELF PERSONALITY

Abstract. Creativity is considered as a factor in professional self personality, which requires an integrated system of continuous professional knowledge and skills of each employee to business objectives, continuously variable, depending on market requirements

Keywords: creativity, self personality, knowledge, motivation

Сучасний ринок праці ставить перед особистістю вимоги сталого професійного саморозвитку на засадах системної перекваліфікації, оволодіння додатковими знаннями і вміннями, гнучкої зміни професійного спектру діяльності, швидкої адаптації до нових умов праці. Вимоги такого роду у свою чергу передбачають: самостійність у розв'язанні типових і нетипових проблем та завдань; особистісну відповідальність за результати роботи і її удосконалення; прогностичне застосування знань та умінь; постійне професійне зростання, що є неможливим без застосування креативності як основного чинника саморозвитку особистості.

В англійській літературі терміном “creativity” переважно позначають все те, що стосується створення чогось нового; а саме, процес такого створення; продукт цього процесу; його суб'єкт; обставини, в яких творчий процес відбувається; чинники, які його обумовлюють тощо, тобто “креативність” трактується як синонім “творчості”. Психологічний словник розглядає креативність під кутом творчої продуктивності, як “здатність породжувати незвичайні ідеї, відхилятися від традиційних схем мислення, швидко вирішувати проблемні ситуації”. Суть креативності як психологічної властивості зводиться до інтелектуальної активності і чутливості до побічних продуктів власної діяльності. Творча людина бачить побічні результати, які є творенням нового, а нетворча бачить лише результати щодо досягнення мети, проходячи повз новизну. Ф. Баррон і Д. Харрінгтон, підбиваючи підсумки досліджень у галузі креативності з 1970 по 1980 роки, запропонували наступні узагальнення:

1. Креативність— це здатність адаптивно реагувати на потребу нових підходів і продуктів. Ця здатність дозволяє також усвідомлювати нове в бутті, хоча сам процес може мати як свідомий, так і несвідомий характер; здатність породжувати незвичайні ідеї, відхилятися від традиційних схем мислення, швидко вирішувати проблемні ситуації.

2. Створення нового творчого продукту багато в чому залежить від особистості і сили її внутрішньої мотивації.

3. Особливостями творчого процесу, продукту та особистості є їхня оригінальність та відповідність вимогам часу.

Для кожної особистості, креативність розглядається як функція трьох компонентів: досвіду, креативного мислення і мотивації. Досвід представляє собою запас знань – технічних, процедурних та інтелектуальних. Вміння креативно мислити полягає у способі розв’язання проблем (гнучкість, уява, здатність вийти за межі існуючих підходів). Не всю мотивацію можна трактувати як рівнозначно креативну. Внутрішні стимули до вирішення проблем (внутрішня мотивація) [2] генерують набагато більше креативних рішень, ніж зовнішні стимули у вигляді грошових премій та нагород.

Професійний саморозвиток особистості потребує безперервного формування цілісної системи професійних знань і умінь у кожного працівника відповідно до цілей підприємства, які постійно змінюються в залежності від вимог ринку. Застосування креативності як поєднання набутого досвіду, внутрішньої мотивації та вміння креативно мислити дозволяє реалізувати адаптацію професійного рівня працівника до вимог ринку праці якомога швидше і з мінімальними втратами (рис. 1)

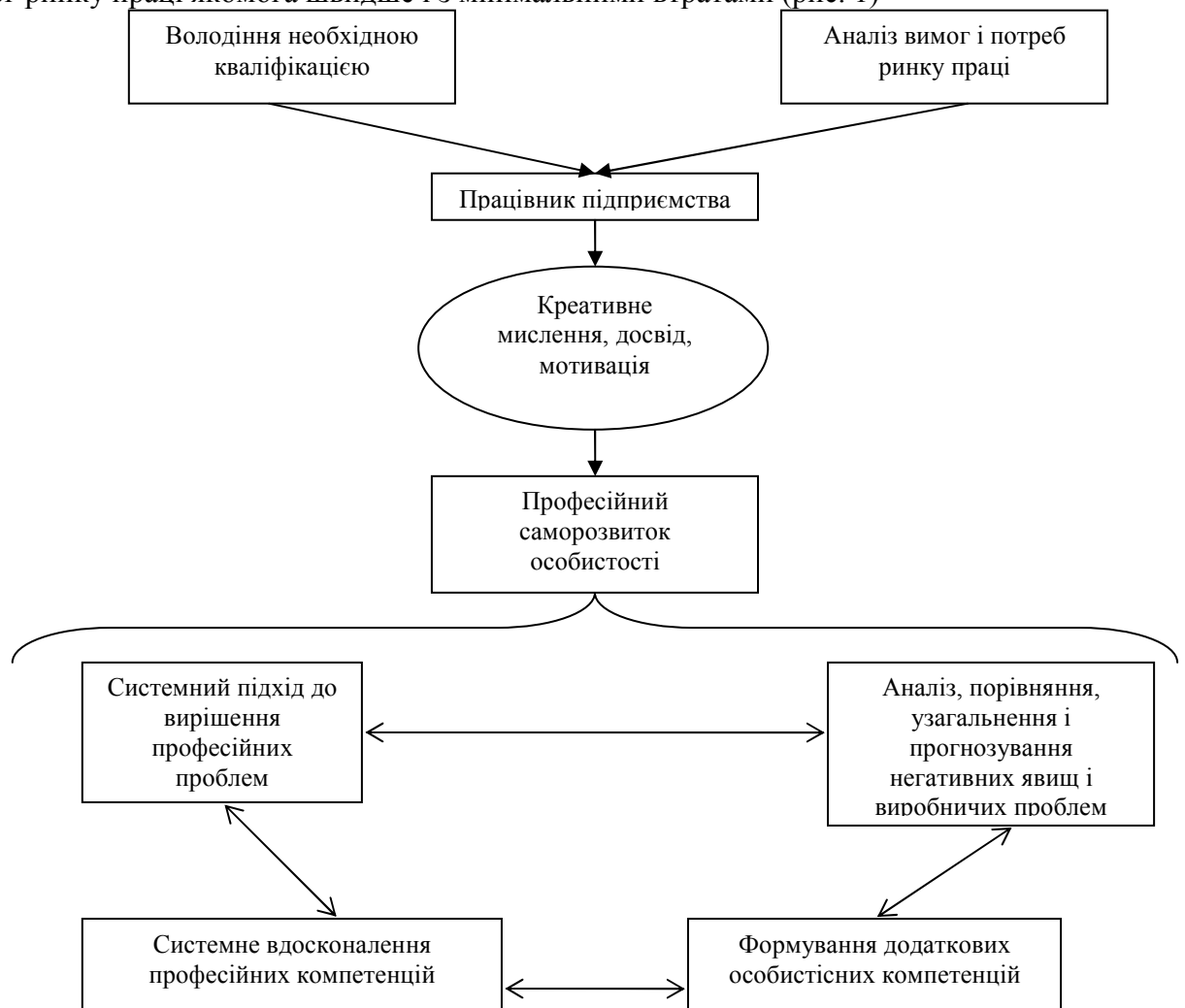

Рис.1 Схема професійного саморозвитку особистості

Джерело: власна розробка

Таким чином, при наявності здатності до адекватного аналізу соціально-економічних змін на ринку праці та володінні необхідною кваліфікацією, а також усвідомлено сприймаючи цілі та мотиви власної професійної діяльності, володіючи певним життєвим досвідом та використовуючи креативний підхід до вирішення виробничих проблем і завдань, кожен працівник може здійснити значний поступ у власному саморозвитку, який забезпечить корисний ефект як для працівника, так і для

підприємства у вигляді системного підходу до вирішення професійних проблем та системному вдосконаленні та розширенні професійних компетенцій.

1. Терещук А. Креативність як невід'ємний компонент інтелектуального розвитку особистості, режим доступу: <http://www.newacropolis.org.ua/ua/study/conference>
2. Teresa M. Amabile, "How to Kill Creativity", Harvard Business Review, September-October 1998, 77-87